

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/18061 GK 28
100 EĞİTİMİN
YÜZYILI
7/27796 GK 158

Sayı : E-32661919-610-61
Konu : Yazılı Soru Önergelerinin Cevabı

12.106/2025
7/27798-27799
GK 158

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

7/28036-28039
GK 162

- İlgi : a) 22/10/2024 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1515486 sayılı yazınız.
b) 12/05/2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1626832 sayılı yazınız.
c) 20/05/2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1630082 sayılı yazınız.
d) 21/05/2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1630684 sayılı yazınız.

7/28044-28045
GK 162
7/28139 GK 162
7/28146 GK 162

Bakanlığımıza İlgi (a-b-c-ç)'de kayıtlı yazıyla iletilen İstanbul Milletvekili Çiçek OTLU'nun 7/18061, Diyarbakır Milletvekili Mehmet KAMAÇ'ın 7/27796, Uşak Milletvekili Ali KARAOBA'nın 7/27798, Isparta Milletvekili Hikmet Yalım HALICI'nın 7/27799, Adana Milletvekili Orhan SÜMER'in 7/28036, Artvin Milletvekili Uğur BAYRAKTUTAN'ın 7/28037, Aydın Milletvekili Evrim KARAKOZ'un 7/28038, Mersin Milletvekili Perihan KOCA'nın 7/28039, İstanbul Milletvekili Suat ÖZÇAĞDAŞ'ın 7/28044, Edirne Milletvekili Ahmet Baran YAZGAN'ın 7/28045, Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk GERGERLİOĞLU'nun 7/28139, İstanbul Milletvekili İsa Mesih ŞAHİN'in 7/28146 esas numaralı yazılı soru önergeleri incelenmiş olup konuya ilişkin bilgiler Ek'te sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Yusuf TEKİN
Millî Eğitim Bakanı

Ek: Bilgi (27 Sayfa)

İSTANBUL MİLLETVEKİLİ SUAT ÖZÇAĞDAŞ'IN 7/28044 ESAS NUMARALI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN BİLGİ

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli (TYMM) Öğretim Programları 2024-2025 eğitim öğretim yılından itibaren kademeli olarak uygulanmaya başlanmış ve bu kapsamda hazırlanan Türkçe Öğretim Programı ise ilkokul birinci sınıftan itibaren uygulamaya konmuştur.

2024-2025 eğitim öğretim yılında baskı ve dağıtımı yapılan İlkokul Türkçe 4. sınıf ders kitabı, 06.05.2019 tarih ve 9 sayılı İlkokul (1-4. Sınıflar) Ortaokul ve İmam Hatip Ortaokulu (5-8. Sınıflar) Türkçe Dersi Öğretim Programı kapsamında hazırlanmıştır. Bu kapsamda söz konusu ders kitabında Okuma Kültürü, Millî Mücadele ve Atatürk, Erdemler, Bilim ve Teknoloji, Doğa ve Evren, Millî Kültürümüz, Çocuk Dünyası, Sağlık ve Spor olmak üzere toplamda 8 tema bulunmaktadır. “Arkadaşım 23 Nisan” metni; “Çocuk Dünyası” başlıklı 7. temada *çocuk kültürü, çocuk müzesi, dijital oyunlar, eğlence, geleneksel çocuk oyunları, hayal, hobiler, keşif, lunapark, merak, mizah, okul, oyun, oyuncak, rüya, sokak oyunları* gibi çocuklukla ilgili kavramları merkeze alacak biçimde kurgulanmış ve öğrencilerin dil gelişimini ve hayal gücünü desteklemek üzere yapılandırılmıştır. Öte yandan öğretim programı gereği “Erdemler”, “Millî Kültürümüz” ile “Millî Mücadele ve Atatürk” temalarının her sınıf düzeyinde işlenmesi zorunludur. Söz konusu ders kitabının ikinci teması “Millî Mücadele ve Atatürk” olarak belirlenmiş, Atatürk’ün şahsiyeti, liderliği ve millî mücadelenin önemi ayrıntılı şekilde işlenmiştir.

Öte yandan TYMM kapsamında hazırlanan İlkokul Türkçe Dersi Öğretim Programı’nın bütün sınıflarında “Atatürk” konusu tema düzeyinde aşağıda belirtildiği şekilde yer almıştır:

1. Sınıf Türkçe Dersi-2. Tema: Mustafa Kemal’den Atatürk’e
2. Sınıf Türkçe Dersi-2. Tema: Atatürk Ve Çocuk
3. Sınıf Türkçe Dersi-2. Tema: Atatürk Ve Kahramanlarımız
4. Sınıf Türkçe Dersi-2. Tema: Millî Mücadele ve Atatürk

Ders kitaplarının inceleme ve değerlendirme süreci, Bakanlığımızca son derece titiz bir süreç içerisinde ele alınmaktadır. Sürece ilişkin detaylar, Millî Eğitim Bakanlığı Ders Kitapları ve Eğitim Araçları Yönetmeliği’nin ilgili maddeleri ile hükme bağlanmıştır. Ders kitaplarının hazırlanmasına ilişkin süreç, söz konusu Yönetmelik çerçevesinde aşağıda sıralanmıştır:

1. Millî Eğitim Bakanlığına bağlı eğitim-öğretim kurumlarında okutulacak ve Bakanlıkça temin edilecek ders kitapları, ilgili hizmet birimleri ile özel yayınevleri tarafından 14.10.2021 tarihli ve 31628 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Millî Eğitim Bakanlığı Ders Kitapları ve Eğitim Araçları Yönetmelik, ilgili öğretim programı ve Talim ve Terbiye Kurulunca uygun görülen kriterler doğrultusunda hazırlanmaktadır.
2. Hazırlık sürecinde yazar/yazarlar ile editör, dil uzmanı, görsel tasarımcı, çoklu ortam tasarımcısı, program geliştirme uzmanı, ölçme ve değerlendirme uzmanı ile rehberlik uzmanı unvanlı/nitelikli kişiler görev almaktadır.
3. Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığınca duyurulan tarihler arasında hizmet birimleri ile özel yayınevleri tarafından taslak ders kitabı başvuruları yapılmaktadır.
4. Yapılan başvurular, başvuru ön inceleme sürecine tabi tutulmaktadır.
5. Ön incelemesi uygun bulunan ders kitapları, veri tabanında kayıtlı öğretmen ve akademisyen panelistlere atanmaktadır.

6. Atamalar, tarafsız bir ortamda ve sistem tarafından her ders kitabına en az beş, en çok sekiz panelist görevlendirilecek şekilde gerçekleştirilmektedir.
7. Panelistler, kendilerine tanınan süre içinde ders kitaplarını bireysel olarak ve Kurulca belirlenen değerlendirme kriterlerine göre incelemektedir.
8. Kitabın sonuç puanı, panelistlerin bireysel inceleme raporlarından doğan puanlar ile panel toplantısı sonunda verilen puanların aritmetik ortalamasından oluşturulmaktadır.
9. Kurul, panel raporu ile puanlama sonucunu karara bağlamaktadır. Kabul edilen taslak ders kitabının her bir kriter için panel sonuç puanı 75 puan ve üzerinde olmalıdır.
10. Yayınevleri ve hizmet birimleri Kurul değerlendirmesi doğrultusunda tespit edilen düzeltmeleri yaparak kitapları basıma hazır hâle getirmektedir.
11. Kurulca kabul edilen ders kitaplarının listesi Tebliğler Dergisi'nde yayımlanmaktadır.
12. Kurulca kabul edilen ders kitaplarının baskı ve dağıtım işlemleri MEB Destek Hizmetleri Genel Müdürlüğü sorumluluğunda yürütülmektedir.

Bununla birlikte ders kitaplarının hazırlanmasına ilişkin süreç, Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığının "<https://kitapinceleme.meb.gov.tr/>" başlıklı internet adresinde "Ders Kitapları ve Eğitim Araçları ile Bunlara Ait Elektronik İçeriklerin İncelenmesinde Değerlendirmeye Esas Olacak Kriterler" başlığı altında kamuoyu ile paylaşılmıştır. Sürece ilişkin kriterlerin içinde yer alan "Genel" başlığı altında ise temel hukuki dayanaklara yer verilmiştir:

"1.1. Genel

1.1.1. *İçerikte Anayasa, taraf olduğumuz milletlerarası anlaşmalar, kanunlar ve diğer mevzuata aykırı bir husus bulunmamalıdır.*

• *İçerik, Anayasa'da ve Millî Eğitim Temel Kanunu'nda açıkça hükme bağlanmış eşitlik ilkesi gözetilerek temel insan hak ve özgürlüklerini destekleyen ve her türlü ayrımcılığı reddeden bir yaklaşımla hazırlanmalıdır.*

• *İçerik; demokratik, laik ve sosyal bir hukuk devleti olan Türkiye Cumhuriyeti'ne karşı görev ve sorumluluklarını bilen ve bunları davranış hâline getirmiş vatandaşlar yetiştirme amacına uygun hazırlanmalıdır.*

• *İçerik, 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nun 2'nci maddesinde ifade edilen "Türk Millî Eğitiminin Genel Amaçları" ile ikinci bölümünde yer alan "Türk Millî Eğitiminin Temel İlkeleri" esas alınarak hazırlanmalıdır.*

• *İçerik; 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nun 2'nci maddesinde ifade edilen Türk Milletinin millî, ahlaki, insani, manevi ve kültürel değerlerini benimseyen, koruyan ve geliştiren bir vatandaş yetiştirme anlayışıyla tasarlanmalıdır.*

• *İçerikte yer alan Türk bayrağı görseli; Türk Bayrağı Kanunu'na uygun olarak herhangi bir tartışmaya, değersizleştirmeye neden olmayacak şekilde, sayfa düzenine ve görsel tasarıma uygun olarak çizilmeli ve konumlandırılmalıdır."*

Söz konusu ders kitabında geçen "Seni bize hediye eden büyüklerimin ellerinden öpmek istiyorum." ifadesi metnin asıl parçası olmayıp yazarın anlatıda duygusal bir köprü kurmak ve tema gereği sevgi-saygı kavramlarını pekiştirmek amacıyla kullandığı bir anlatım unsuru olarak değerlendirilmektedir.

14.10.2021 tarihli ve 31628 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Millî Eğitim Bakanlığı Ders Kitapları ve Eğitim Araçları Yönetmelik'in 23'üncü maddesi kapsamında ders kitapları ile eğitim araçlarına ilişkin çeşitli kanallardan iletilen hata tespitleri ve önerileri Talim ve Terbiye Kurulunca değerlendirilmekte, uygun görülmesi hâlinde gerekli güncellemeler yapılmaktadır. Bu çerçevede 2024-2025 eğitim-öğretim yılında okutulmakta olan ders kitapları ve eğitim araçlarına yönelik olarak TTKB-İDES platformu üzerinden iletilen 32.000 görüş

7/28044

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

incelenmiş; uygun bulunan öneriler ilgili ders kitaplarına yansıtılmıştır. Ayrıca TTKB Hata Bildirim Formu aracılığıyla alınan yaklaşık 1.900 görüş incelenmiş; uygun görülen öneriler doğrultusunda ders kitapları ve eğitim araçlarında güncellemeler gerçekleştirilmiştir.